

lások üldözése is. Ez szintén olyan munkakör, amelynek ellátása nagy előismereteket és tapasztalásokat igényel. Budapesten, különösen a szegényebb néposztályok tagjai, főképp cselédek járnak el a jósnőkhöz, bár nem egy budai jósasszonyt u. n. urinők is fölkeresnek és hokusz-pokuszkok között jósoltatnak maguknak. Sokkal veszedelmesebbek azonban a kuzuzslók, akik titkos medicinákat diktálnak bele áldozataikba, s a közegészségügyet is veszélyeztetik.

Az ellenük való védekezés sikerét misem bizonyítja jobban, minthogy jelentősebb szereplésükről alig esik szó mostanában, ami legszebben dicséri a Bak-csoport sok mindenre kiterjedő fáradhatatlan munkáját.

A bűnös Pest régi hirhedt alakjainak karrierje.

A Hosszu Mimi, Rücskös Stefi, Szerecsen Péter és a többi ligeti jasszfiu.

A régi jasszfiuk, a Városliget csirkefogói, akik évekkel ezelőtt sűrűn szerepeltek a rendőri krónikában, a háborus évek izgalmaiban mindenkitől — még az illetékes hatóságtól is elfeledve, nagyobbára a becsületes munkára tértek át. Valamikor a külső periferiáknak rettegett alakjai voltak a Rücskös Stefi, a Szerecsen Péter a Link Annuska, a Hosszu Mimi és a többi sok-sok tipikus pesti jasszfiu és jasszleány, akik a sötét Csikágó büzös pincelakásaiból indultak el a pesti aszfalton gyanus karrierjük felé.

Az akkori bűnözések messze mögötte voltak a mai raffinált bűneseteknek, amelyek kinyomozása a rendőrséget nem egyszer állítja nehéz feladat elé.

Elmentünk az Angyalföldre, elmentünk a Grassalkovich-utcába, elmentünk mindazokra a helyekre, ahol a békeévek régi, híres jasszlegényei a munka után békés otthonukban pihennek.

A Hosszu Mimi évekkel ezelőtt rikkancs volt. Angolosra borotvált szelid leányképű arccal, játszi könnyűséggel főzte a leányokat. Tipikus házasságszédelgő volt, aki nagyszerűen élt a menyasszonyai hozomány előlegéből. Emellett azonban szigorúan tartott az ujságárlás mellett, nehogy a barátai vagy irigy kollegái ráfogják, hogy nők pénzéből él. Mimi okos fiu volt és mindenre tudott alibit igazolni.

Hosszu nyurga fiu volt. Valósággal legendás alakja a ligeti benszülötteknek, akiről „Mimi, egy rikkancsfiu élete” címmel a boldogult Sziklay Kornél ligeti revüt irt és a Kis Szinkörben játszották a lizsé közönségének tomboló tapsai mellett. Mimi azóta megkomolyodott. Végigharcolta a háborút és most elegáns siber lett.

Egy Thököly-uti kávéházban akadtunk rá. Az igaz, hogy még mindig gyanus társaságban találtuk, mentségére szolgál azonban, hogy ez már az üzlethez tartozik.

— Két éve nős vagyok — mondotta. Szegény leányt vettem el feleségül, nem volt egy vasa sem. De azért szépen megélünk. Vidékre utazom élelmisszerekért és itt Pesten adom el őket. Jól megy a

bolt. Néha átnézek a demarkációs vonalakon is. Tetszik tudni, ott jobb a valuta.

Bucsuzáskor meghívott uzsonnára a lakására. A Nefelejt-utcában lakik. Azt mondta bemutat a feleségének. Jó nő, csak egy kicsit dilinos.

Rücskös Stefi családi nevén Hanusch Stefán vasárnapi késelései miatt volt sűrű vendége a rendőrségnek. Egy földszinti házmester-lakásban lakik öreg édesanyjával együtt.

Hanusch néni nagyon dicséri Stefit:

— Stefi fiam egészen megváltozott. Dolgos ember lett belőle. Kereskedő. Mindenfélével kereskedik. De csak nagy tétélekben. Nehogy azt tessék gondolni, hogy handlé lett. Van egy kis házunk is Rákosszentmihályon.

A Százházban lakik a Szerecsen Péter, becsületes nevén Dvoracsek Péter. Fiatall szökehadu felesége van. A gangon ül és a gyermekét napfürdőzteti.

— A Pétert tetszik keresni? Nincs még itthon — mondja kérdezősködésünkre. — Este jön csak haza, egy palafedő vállalatnál cserepező. Jól keres. Már nem olyan veszekedős, mint azelőtt volt.

Az asszonyok forradás van a homlokán. Rámutatunk:

— Hát ez micsoda?

Dvoracsek né szégyenlősen elpirul.

— A Péter viccelt egyszer... Csak viccből csinálta az egészset.

Egy szomszédasszony segíti ki a zavarából, aki nagy garral erősíteti, hogy Péter már nem is olyan vicces. Megkomolyodott. Nagyon a Péter védelmére kel. Azt hiszi, hogy detektív vagyok.

Link Annus a jasszfiuk kedvence volt. Gunyosan „Madárkám” hívták. Az anyja egyszerű parasztasszony volt és Annus tizennégyéves korában megszökött hazulról. Feljött Pestre, mert „urinő” akart lenni. Közben egy hintáslegény barátnője lett. Az anyja aki csirkét árult a pesti asszonyoknak, hónapokig kereste a lányát, de hiába.

Egyszer véletlenül ráakadt egy aréna-uti kávéházban, ahol Annus a lovagjával és egy madártollas kalapu festettarcu leánnyal ült egy asztalnál.

Amikor az asszony meglátta elveszettnek hitt leányát, örömeiben nagyot sikoltott és zokogva átölelte Annust. A szegény öreg szeméből sűrűn potyogtak alá a könnyek.

— Mi lett belőled, édes jányom... mi lett belőled...

Annus, aki előtt még mindig az „urinő” karrierje lebegett, a szomszédnője kalapjára mutatva, így vigasztalta az anyját: — Ne sirj anyám... lesz még nekem is ilyen madárkám...

Mert Annus akkor még mindig fejkendőben járt. Később tényleg szert tett madártollas kalapra. Fiatalemberekkel randevukra járt és a pásztorórákon meglapta őket. Be is volt zárva ezért sokáig.

Link Annus azóta tényleg férjhez ment. A Szabolcs-utcában lakik. Van egy tizennégyéves leánya, akít a gyermeknyaraltatási akció tavaly kivitt Hollandiába és azóta ott is van. Annus nem igen akar a multra emlékezni s ezért inkább a jövő terveit hangoztatja:

— A leányomat Hollandiába megszerette egy aranyműves, nem is engedi többet haza. Azt irta, hogy menjünk ki mi is, ott nagyon jó dolgunk lesz.

Az aranyműves el fogja venni feleségül és férjemet, aki gépész, el fogja helyezni egy jó állásba. Amsterdamban vannak. . . Oda fogunk most majd kiutazni.

Annus aztán megmutatta a garderobját, hogy lássam milyen jól megy neki. Egy kis szekrény tele volt kalapokkal, madártollas kalapot azonban egyet sem találtam közöttük. Elvből gyűlöli őket.

Amikor távozni készültem egy levélhordó képeslapot hozott neki. Így volt címezve: Nagyságos N. N. urasszonynak stb. A képeslap másik felét nem mutatta meg. Bizonyára az utolsó „családi titkát” árulná el vele. Pedig ezt nem akarja, mert most tényleg urinő lett.

A liget felé a piszkos kis házak előtt rongyos kis „srácok” orditoznak. A juniusi szél kihozza ide a vurstliból a verklik egy-egy muzsikafoszlányát. . . Az apró csirkefogók mezitláb, zsebetett kézzel mennek a verkli hangjai után. . . Egy-kettő eldobott cigarettacsutkát sziv tovább. Mély cugot vesznek, a rossz füstöt leszívják a mellre és a régi jasszok színes karrierjéről álmodoznak, a Szerecsen Péterek és Hosszu Mimik rongyos kis utódai.

Fodor Tibor.

